

Yleisiä aikuiskoulutuskäsitteitä

Monimuoto-opiskelu

Opetusmuoto, jossa yhdistyvät lähi- ja etäopetus sekä työssä oppiminen.

Lähiopetus / lähijakso / lähipäivä

Opetusmuoto, joka sisältää oppilaitoksessa tapahtuvaa luokkaopetusta, ryhmätyöskentelyä, harjoitustöitä ja teknisten apuvälineiden käyttöä. Lähiopetusta voi olla päivisin, iltaisin, viikonloppuisin ja kesäaikana.

Etäopetus / etäjakso

Opetusmuoto, jossa opiskelija itsenäisesti opiskelee oppilaitoksen ohjeiden mukaan tiettyä aineistoa esim. kotona, työpaikalla tai verkko-opiskeluna.

Oppimistehtävä

Etäjaksoihin kuuluu oppimistehtävä/-tehtäviä. Oppimistehtäviä tekemällä opiskellaan ja opitaan uutta ja kerrataan jo opittuja tietoja. Ne ohjaavat opiskelua ja ankkuroivat sen aitoihin työtilanteisiin. Oppimistehtävät ovat useimmiten erilaisia ongelmanratkaisuja, sovelluksia ja caseja, joihin ei ole olemassa yhtä oikeaa ratkaisua, vaan ne edellyttävät usein ongelmien tarkastelua useista näkökulmista.

Verkko-oppimisympäristö Optima

Verkko-oppimisympäristöt eli verkko-oppimisalustat ovat www-pohjaisia ympäristöjä, jotka mahdollistavat yhteisen tiedonrakentelun, verkkokeskustelun sekä tehtävien palauttamisen ja niiden ohjauksen verkossa.

Kiinkossa opiskeluun käytetään apuna Optima verkko-oppimisalustaa, joka toimii opiskelijoiden, kouluttajien ja oppimista tukevien henkilöiden yhteisenä foorumina. Optima toimii tietopankkina, jonka kautta saa opintoaineistoa, suoritetaan oppimistehtävät ja hoidetaan koulutukseen liittyvää informaatiota ja keskustelua.

Työssä oppiminen

Työssä oppiminen on tavoitteellista, ohjattua ja arvioitavaa opiskelua, jossa osa tutkinnon tavoitteena olevasta ammattitaidosta opitaan työpaikalla.

Ammatillinen aikuiskoulutus

Ammatillisella aikuiskoulutuksella tarkoitetaan:

- ammattitaidon hankkimistavasta riippumattomia, näyttötutkintoina suoritettavia perustutkintoja, ammattitutkintoja ja erikoisammattitutkintoja,
- niihin valmistavaa koulutusta sekä
- muuta tutkintoon tai pätevytyymiseen johtavaa ammatillista lisäkoulutusta.

Ammattitutkinto

Ammattitutkinnossa osoitetaan alan ammattityöntekijältä edellytettävä ammattitaito.

Ammattitutkintojen perusteissa ammattitaitovaatimukset on määritelty tasollisesti siten, että henkilö, jolla on alan peruskoulutus tai sitä vastaavat tiedot ja lisäksi täydentäviä sekä syventäviä opintoja ja noin kolmen vuoden työkokemus, pystyy todennäköisesti suoriutumaan ko. ammattitutkinnosta.

Erikoisammattitutkinto

Erikoisammattitutkinnossa osoitetaan alan vaativimpien työtehtävien hallinta.

Erikoisammattitutkintojen perusteissa ammattitaitovaatimukset on määritelty tasollisesti siten, että henkilö, jolla on alan peruskoulutus tai sitä vastaavat tiedot ja lisäksi täydentäviä sekä syventäviä opintoja ja noin viiden vuoden työkokemus, pystyy todennäköisesti suoriutumaan ko. erikoisammattitutkinnosta.

Muu ammatillinen lisäkoulutus

Ammatillista täydennys- tai jatkokoulutusta, joka auttaa ylläpitämään tai kehittämään ammattitaitoa.

Valtionosuus – VOS

Opetus- ja kulttuuritoimen rahoitusjärjestelmä, jolla rahoitetaan mm. ammatillista lisäkoulutusta. Kiinteistöalan Koulutussäätiön koulutuksissa osa osallistumismaksuista katetaan tästä rahoitusjärjestelmästä, tällöin opiskelijan/yrityksen maksettavaksi jää erikseen määriteltävä koulutuskohtainen omavastuuosuus.

Oppisopimus

Oppisopimusopiskelulla tarkoitetaan työpaikalla käytännön työtehtävien yhteydessä järjestettäviä opintoja, joita täydennetään tietopuolisilla opinnoilla. Koulutus eroaa muusta työpaikalla tapahtuvasta oppimisesta siinä, että se perustuu lakisääteisesti koulutuksen järjestäjän vahvistamaan opiskelijan ja työnantajan väliseen kirjalliseen oppisopimukseen, joka on samalla työ sopimus. Oppisopimusrahoituksella katetaan osallistumismaksuja sekä hallinnointikuluja.

Näyttötutkintojärjestelmän käsitteitä

Tutkinnon perusteet

Asiakirja, jossa määritellään tutkinnon osat, ammattitaitovaatimukset, arvioinnin kohteet ja kriteerit sekä ammattitaidon osoittamistavat sekä mahdollinen osaamisala. Tutkinnon perusteista päättää Opetushallitus. Kaikkien tutkintojen perusteet löytyvät <http://www.oph.fi/nayttotutkinnot/>

Henkilökohtaistaminen

Henkilökohtaistaminen tarkoittaa näyttötutkinnon suorittajan ja opiskelijan ohjaus-, neuvonta-, opetus- ja tukitoimien asiakaslähtöistä suunnittelua ja toteuttamista. Siinä otetaan huomioon myös erilaisesta kulttuuri- ja kielitaustasta sekä muista syistä, kuten luki- ja kirjoitushäiriöistä, johtuvat erityistarpeet.

Henkilökohtaistamista toteutetaan hakeutumis-, tutkinnon suorittamis- ja tarvittavan ammattitaidon hankkimisvaiheissa

Hakeutumisvaiheessa selvitetään hakeutujan lähtötilanne, koulutustarpeet ja sekä ohjauksen ja tukitoimien tarve. Hakijalle selvitetään tutkinnon sisältö vaatimuksineen sekä arvioidaan yhdessä tutkinnon soveltuvuutta hakijalle ja hänen työtehtäviinsä.

Tutkinnon suorittamisvaiheessa tutkinnon suorittajalle annetaan ohjausta ja tukea tutkinnon perusteiden ymmärtämiseen, tutkinnon suorittamisen suunnitteluun sekä siihen valmistautumiseen.

Tarvittavan ammattitaidon hankkimisvaiheessa suunnitellaan tarvittavan ammattitaidon hankkiminen, johon kuuluu perehtyminen itseen oppijana, ammattialaan perehtyminen sekä sopivien opiskelu ympäristöjen, -muotojen ja menetelmien valitseminen.

Henkilökohtaistamista koskevat asiakirjat

Asiakirjoihin dokumentoidaan näyttötutkintoon ja siihen valmistavaan koulutukseen hakeutuminen, tutkinnon suorittaminen ja tarvittavan ammattitaidon hankkiminen. Näitä asiakirjoja ovat henkilökohtainen opiskelu- ja näyttösuunnitelma.

Henkilökohtainen näyttösuunnitelma (HENSU)

Näyttötutkinnot suoritetaan aidoissa työtehtävissä. Henkilökohtaisessa suunnitelmassa kuvataan, miten yksittäinen tutkinnon suorittaja osoittaa tutkinnon perusteissa edellytetyn osaamisen. Näyttösuunnitelmaan kirjataan miten, milloin ja missä tutkinto suoritetaan.

Henkilökohtainen opiskelusuunnitelma (HOPS)

Suunnitelmassa kuvataan, miten yksittäinen tutkinnon suorittaja hankkii puuttuvan ammattitaidon valmistavassa koulutuksessa ja/tai työssä oppimalla.

Valmistava koulutus

Valmistavan koulutuksen opetussuunnitelma on suunniteltu kyseisen tutkinnon perusteiden mukaisesti. Tutkinnon suorittaja voi täydentää puuttuvaa ammattitaitoaan mm. valmistavassa koulutuksessa.

Tutkintotilaisuus

Tutkintotilaisuudessa tutkinnon suorittaja osoittaa tutkinnon perusteiden mukaista osaamistaan tekemällä tavallisia työtehtäviä. Tutkintotilaisuudet järjestetään yleensä omalla työpaikalla omissa työtehtävissä tai sitä vastaavissa olosuhteissa.

Koko tutkinnon suorittaminen koostuu useista tutkintotilaisuuksista. Yksittäisessä tutkintotilaisuudessa osaamisen arvioi vähintään yksi kyseiset tehtävät hallitseva arvioija.

Tutkintomaksu

Tutkintomaksu on näyttötutkintoon osallistujalta tutkintoon ilmoittautumisen yhteydessä perittävä erillinen tutkintokohtainen maksu. Tutkinnon järjestäjä tilittää tutkintomaksut opetushallitukselle.

Tutkinnon suorittamisesta aiheutuvat kustannukset koostuvat

- OPH:lle tilitettävästä tutkintomaksusta ja
- oppilaitokselle maksettavasta tutkinnon suoritusmaksusta.

Tutkintotoimikunta

Tutkintotoimikunta on työnantajia, työntekijöitä, ammatinharjoittajia ja kouluttajia edustava luottamuselin, jonka opetushallitus nimeää.

Tutkintotoimikunnat valvovat tutkintojen järjestämistä ja näyttötutkintotoiminnan laatua. Toimikunnat vahvistavat tutkintosuoritukset ja allekirjoittavat tutkintotodistukset. Tutkintotoimikunta solmii koulutuksen järjestäjän kanssa järjestämissopimuksen tutkinnon järjestämisestä.

Kolmikanta

Näyttötutkintojärjestelmässä kolmikanta tarkoittaa työnantajien, työntekijöiden ja opettajien edustusta näyttötutkintoprosessin eri vaiheiden toteutuksessa sekä tutkintotoimikunnassa.

Tutkintotodistus

Tutkintotodistuksen saaminen edellyttää kaikkien tutkinnon osien suorittamista ja niiden hyväksytyä arviointia. Tutkintotodistuksen myöntää tutkintotoimikunta.

Ammattitutkintostipendi

Ammattitutkintostipendi on koulutusrahaston myöntämä stipendi näyttötutkintona ammatillisen perustutkinnon, ammattitutkinnon tai erikoisammattitutkinnon suorittaneelle. Lisätietoja www.koulutusrahasto.fi.

Näyttötutkintomestari

Näyttötutkintomestari on Opetushallituksen hyväksymän näyttötutkintomestarin koulutusohjelman suorittanut henkilö, jolla on osaamista tutkintotilaisuuksien järjestämisestä, ammattitaidon arvioinnista sekä näyttötutkintotoiminnan johtamisesta tai laadun kehittämisestä edustamansa tutkinnon alalta.